

Oponentura k diplomové práci „Výletní místa“

Eliška Fialová

Diplomová práce Elišky Fialové je pro mě dalším pozoruhodným způsobem uvažování o vztahu člověka ke krajině. Jako malíř bych měl asi výrazněji hodnotit formální stránku věci, ale přiznávám, že bych se k tomu vyjadřoval nerad, věc mi připadá zcela zvládnutá mluvící jasnou řečí a nechává mne proto v klidu přemýšlet nad obsahem. Není to chladnokrevně vyspekulované téma poučeně zasazené do kontextu současných uměleckých trendů, které by na něco viditelně reagovalo a využívalo by tak divákovu zkušenost, naopak je to naprosto osobní fascinace krajinou vzniklá mírou citlivosti jejího tvůrce. Náš vztah ke krajině a pohybu v ní se dá rozebírat na různých příkladech výsledků našeho působení. V případě parku je ale náš vztah k přírodě docela výjimečný, důvody pro jeho zbudování jsou zcela prosté, filozoficky zajímavější je pro mě proces jeho budování, po staletí trvající péče o jeho vzhled a jeho vnímání proměňující se společností. Pozoruhodné je že když si člověk užívá přírodních krás uprostřed parku, nezasne nad přírodou jako takovou, ale spíše nad uměním lidí, kteří park vybudovali a udržují ho, nad tou harmonií jak člověk s přírodou souzní a jak jí rozumí, idealizuje to náš vztah k přírodě, který je ve skutečnosti dosti odlišný. Eliška Fialová ve svém obrazovém cyklu zpracovává spíše vizuální stránku parku, než jeho smysl a s tím související otázky, ale je si rozsahem tohoto tématu dobře vědoma, což vidím jako podstatné. Je fascinována mapami výletních míst a jiných krajin. Zajímá jí striktní geometrie parků dodržující přesný řád, jak v pohledu, tak ve svém půdorysu. Nebojí se tyto dva způsoby vidění propojovat, tak dochází k záměrnému znečitelnění a vytváří tím podivný dojem prostoru. Prostorovost obrazů je ale zvláště negována bohatými strukturami, které sice obrazům ubírají na monumentálnosti, ale zároveň vytvářejí jistou neopakovatelnost pro přírodní věci tak typickou. Tento moment mě na celé obrazové sérii baví nejvíce. Myslím, že v té kombinaci malby s kresbou je ukryto několik protikladů a funguje to nikoliv pouze formálně, ale dává to celé věci další obsah. Zobrazované geometrické tvary, které tvoří základní kompozice obrazů, jsou ty kulaté keře v parcích, trojúhelníkové trávníky, golfové greeny, které jsou až neskutečně umělé, protože jsou podřízené naší představě o „dokonalosti“ a vypadají jako unifikované výrobky ze zelené hmoty, působící jako stavebnice, námi stvořená věc. Ovšem detail nám odhalí pravdu a tou je právě ta kresba, která pokrývá tyto kosmické tvary, ukazuje nám tu vnitřní rostlou strukturu a její neopakovatelnost. Je pro mě příjemné to rozvíjet dál, ale již brzy by se to mohlo stát nesrozumitelným. Doufám, že obrazový cyklus „Výletní místa“ autorka neopustí s opuštěním atelieru na FAVU a bude toto téma dále rozvíjet, řekl bych, že si to zaslouží.

Navrhuji hodnocení: A

Josef Achrer

V Praze 10. 5. 2013